

TELEGRAFULU ROMANU.

Nr. 96.

ANULU XXIII.

Sabiuu 416 Decembre 1875.

Telegrafulu ese de dóue ori pre septemana: Dumineca si Joi'a. — Prenumeratiunea se face in Sabiuu la espeditur'a foiei, pre afara la c. r. poste cu bani zat'a prin scrisori franate, adresate cátra espeditura. Pretulu prenumeratiunei pentru Sabiuu este pre annu 7 fl. v. n. ar pre o jumetate de annu 3 fl. 50. Pen-

tru celelalte párti ale Transilvaniei si pentru provinciile din Monarchia pre unu annu 8 fl. iera pre o jumetate de annu 4 fl. v. n. Pentru princ. si tieri streine pre annu 12 1/2 annu 6 fl. Inseratele se platescu pentru intai'a óra cu 7 cr. sirulu, pentru a dóu'a óra cu 5 1/2 cr. si pentru a trei'a repetire cu 3 1/2 cr. v. n.

Revista politica.

Dupa bugetu a urmatu desbaterea in diet'a Ungariei asupr'a proiecteloru celor noue de dare. In siedinti'a dela 9 Decembre n. s'a primitu nealteratu proiectulu guvernului relativu la nou'a dare de venitu. Nu folosira nimic'a argumentele opostiuniloru parlamentarie, cari combatura cu tóta forti'a introducerea acestui nou impositu.

Dep. Kállay din opostiunea dreptei dise, ca contributiunea acést'a e o operatiune periculósa pentru poporu, care strembatu degiá de povér'a impositeloru de pâna acum nu va mai puté suportá sarcine; noue iera siedintile partidei independintiei D. Irányi se dechiara cu tóta resolutiunea contr'a acestei contributiuni. Oratorulu reflectandu totu odata si la unu cuventu alu ministrului presiedinte — acést'a vedindu ca desbaterea se prea lungesce disese adeca intr'un'a din siedintiele trecute sa se puna dare pe acei deputati, cari suntu prea vorbaretu si se prea estindu in cuventárele lor — i replica, ca sa se puna impositu pe vatemárele si invectivele parlamentarie, si atunci ministrulu pres. aru solvi o suma enorma de contributiune.

Mileticiu inca se folosi de ocaziune, pentru a atinge córd'a natiunalitatiloru, a cárei vibratiuni atingu atátu de neplacutu urechile magiariiloru. Dupa unele observatiuni, prin cari respinge contributiunea, se apuca si arata modulu cum s'aru puté impacá natiunalitatile. Nu a fostu tempulu si loculu a desfasurá atari idei si de aceea presidiulu lu provocá la ordine. Si caus'a natiunalitatiloru 'si are tempulu seu. —

Atátu la desbaterea asupr'a bugetului, cátu si la contributiunea cea noua suspiciunárele au fostu la ordinea dilei. Mai multu au avutu de a suferi opostiunea dreptei, cárei i s'a imputatu din partea guvernamentaliloru, ca ea tinde la reactivarea institutiuniloru absolutistice. Aceste suntu numai manevre calculate spre a discreditá partidulu lui Sennyey, care nu se bucura de asiá mare popularitate in tíera.

Destulu ca desbaterea financiale s'a incheiatu, bugetulu si noile contributiuni s'au votatu, guvernulu a raportatu victoria deplina primindu camer'a proiectele lui nealterate. Majoritatea parlamentaria si-a facutu datori'a, remane acum, cá organele financiale sa puna in pracsá conclusele dietei. Ce rezultatu positivu voru avé aceste presumpsiuni financiale, despre acést'a ni va convinge bilantiulu ministrului de financie la anulu venitoriu. Pana un'a alta sa ne inpristenimu cu idea patriotica de a dá ultimulu fileru pe altariulu patriei ce ne tractéza cá pre nisce fii vitregi.

Altu obiectu iera de natura financiale este noulu imprumutu contras de curendu, pre care cas'a reprezentativa nu va intardiá a-lu acceptá findu ca contribue la consolidarea stáriloru economice, dupa cum ni asigura oficiosii. E notorica asertiunea unui diuariusu universalu relativu la acetu imprumutu din urma. „Times“ dice, ca acést'a sa fia celu din urma imprumutu alu Ungariei, cáci altmintrenea statulu ungurescu, care pâna acum a traitu totu din imprumuturi, nepotendu restabilí acum ecilibrubu intre venite si erogate, va sa dica neavendu medilóce pentru a

se sustiené dela si prin sine, va trebú sa ajunga la bancrotulu economicu. E semnificativa acést'a asertiune in gur'a unui organu atátu de competentu. Acestu svatu amicabile sa nu-lu ignorámu!

Desbaterea responsului camerei romane la mesagiu este de insemnitate politica. Ea este in strinsa legatura cu evenemintele din orientu. Atragemu atentiunea lectoriloru asupr'a resumatului ce-lu dámu mai la vale despre acea desbatere.

Alu doilea discursu

alu reprezentantului dietalu Parteniú Cosm'a, in cestiuneu gimnasiunulu romanu din Brasiovu, tienutu in siedinti'a dela 10 Decembre, 1875.

Onorata Casa! Dupa celea ce s'au petrecutu aicia, pre mine me surprinde fórtu raportulu comisiunei.

Propunerea mea in o parte a fostu aceea: ca ea se se dée la comisiunea financiaria si numai dupa acea se devina aicia pe tapetu. Acést'a, dupa ce vorbí si domnulu ministru de culte, cas'a o primí unanimu, si asiá propunerea mea se transpuse la comisiune. In argumentarile mele amu amintitu: cá o alta scóla asemenea confesionala, adeca scól'a reala superióra din Sabiuu, pana si in diu'a de astadi e subventionata din partea statului. Indata ce se luá conclusu la propunerea mea, vení de locu la ordine acést'a scóla reala superióra din Sabiuu, — cáci propunerea mea o facusemu la positiunea 11, ér acést'a urmá la ordine sub positiunea 12 — si apoi subventiunea acestei scoli reali se votá fara vre-o reflexiune. Eu dar' in vederea acestor'a credeamu, ca sórtea propunerii mele se fie decisa deja, si cá aceea nici póte fi alt'a, decatu aceea, ce a rezultatu cu subventionarea altei scoli asemene confesionala, adeca: acordarea subventiunei; insa cu parere de reu me aflu insielatu in celea ce le asteptamu dela comisiune.

Sciu, ca reporturile comisiunali au, precumu se si cade se aiba, deplinu crediamentu la stimatiu domni reprezentanti; dar' chiaru pentru ca acést'a e asia, eu in casulu acést'a nainte de ce asiú vení cu alte observari, mi iéu voia a rectificá unele din reportulu comisiunei; eu adeca in tectulu reportulu vediu o abatere esentiala, si de aici deducu, cá cestiunea a fostu pertractata fórtu superficialu, fara a fi elucubrata cum s'aru fi caduutu din tóte partile; anume se dice in reportu: ca „*pentru gimnasiunulu greco-orientalulu romanu din Brasiovu pana la anulu 1873. s'a pusú in preliminaru o subventiune anualá cáte de 4000 fl. sub conditiune: cá pre profesoriiu salarisati din subventiunea statului se ii denumésca regimulu; dar fiindu ca confesiunea respectiva a refusatú acést'a conditiune, subventiunea de statu nu fú estradata, ma in in fine fú chiaru sistata prin bugetu.*“

Unele din acestea in realitate nu suntu asia; pentru ca conditiunea amintita s'a pusú numai dela anulu 1871. incóce; ér dela inceputulu constitutionalismulu pana la 1871 subventiunea s'a datu totdeun'a fara vre-o conditiune si a avutu loculu seu in bugetu. In acestu sensu e dar de a a se rectificá reportulu, si aici e o distinctiune esentiala, pentruca in contr'a acelor'a, cari afirma, cá o lege esistente

aru oprí subventionarea, vorbesce inasasi fapt'a, ca adeca de atunci, de candu se aduse legea la anulu 1868. institutulu acél'a fú subventionatu trei ani intregi fara vre-o conditiune.

Eu opiniunea comisiunei — cu permissiune — o iéu si in acelu sensu, precumu credu ca se si póte luá: ca adeca propunerea mea e primita; acést'a o deducu de acolo: ca dupa parerea mea comisiunea financiaria avease si dée opiniunea numai in partea financiaria a cestiunei, pentruca respectele didactice cadu in competinti'a comisiunei de invetiamentu; déca dar comisiunea financiaria din respecte pure financiare afla, ca subventiunea se póte dá — precumu nici dice, ca nu s'aru poté dá — atunci comisiunea a votatu in partea mea, pentruca ceealalta parte a opiniunei comisiunei financiare cade in competinti'a comisiunei de invetiamentu, carea sengura e competinta a ni spune, déca aru mai fi cev'a de doritu la institutu din respecte didactice, ér in acést'a parte eu sum convinsu, ca déca cestiunea vinea la comisiunea de invetiamentu, acést'a de felu nu erá de acordu cu propunerea comisiunei financiare, pentruca nu credu se se afle omu de specialitate, cu cugetu seriosu, care se pretinda, cá la unulu si acelasi institutu se functioneze alaturea profesori de doue categorii, cari adeca in celea disciplinare sa stée sub doue jurisdictiuni diferite, cea ce ori si cum aru fi numai spre detrimentulu invetiamentulu.

De privescu apoi lucrulu din alta parte, aflu, ca propunerea comisiunei financiare nici ca se póte realizá; pentruca aici nu e vorb'a de o subventiune stabila, ci ori-cumu se se primésca ea deastadata, intre ordinare séu intre extraordinarie: aceea in conditiunile de acumu nu va poté durá multu, nu va poté, pentruca — precumu scimu — e presentatu deja unu proiectu de lege despre scólele medie, si déca acea lege va dispune dóra altu-feliu, de catu cumu vomu se dispunemu noi acumu la desbaterea acestei propunerii: atunci aceea lege va avé valóre dupa axiom'a: *lex posterior derogat priori*; asiadar acumu e vorb'a numai de o subventiune interimala si inca detotu interimala. Standulu asia lucrulu, din propunerea comisiunei aru urmá, cá sa se denumésca profesori pe durat'a unui séu doi ani, séu dóra si pre unu timpu mai scurtu; ceea ce inse din respecte didactice nici decumu nu póte fi consultu.

Ve marturisescu Onorata Casa! cá atunci, candu veniu aicia cu propunerea mea, eu — precumu veti fi sciindu — nu amu venitu sa ceru mila, ci amu apelatu la sentiulu de dreptate alu Onoratei Case; mi amu luatú de basa la propunerea mea: ca legea nu opresce subventiunea propusa, si ca se afla si astadi in tíera institutu de invetiamentu confesionalu subventionatu din partea statului, si inca asia felu de institutu, care nici ca are asia mare lipsa de ajutoriu, ca si est'a-laltu.

Dar' eu si pentru acea mi amu luatú voia a vení cu propunerea mea, pentruca eu asia sciamu, ca impregiurabile se se fie schimbatu bine si aici si colu, si eramu convinsu, ca nu sum numai eu senguru de parerea acést'a, ci se voru fi aflandu barbati de statu fórtu

respectabili, de acordu cu parerea mea.

N'amu incatrau; cauta sa da aicia cetire — chiaru si spre justificarea mea — unei propunerii, carea la diet'a din 1871 o a facutu preastimatulu domnu actualu ministru-presiedinte intr'unu casu de totu analogu. Erá la tapetu o cerere, pentru a se dá gimnasiunulu din Brada subventiune de 4000 fl. Comisiunea financiaria a luatú si atunci acelasi conclusu, care-lu luá acumu. Domnulu actualu ministru presiedinte a disu atunci: ca déca se tractéza de o subventiune interimala, statulu nu-si póte arogá mai multa incurgere fatia de confessiuni, decátu cáta o are deja regulata prin lege in form'a dreptulu de supr'a-inspectiune, si asia in siedinti'a dela 10. Maiu 1871. facú propunerea ce urméza: „Propunere: Subventiunea de 4000 fl. ceruta pentru gimnasiunulu din Bradu, cas'a reprezentantiloru se o voteze in modu exceptionalu, interimalu, si intre spelele extraordinarie, fara a luá dreptu conditiune vre-o ingerintia, ce aru trece preste dreptulu generalu de suprainspectiune; dar totodata sa enuncie cas'a:

a) ca acést'a, precumu si alte sume votate deja, séu care voru fi de a se votá spre ajutorarea altoru scóle medie confesionali, le votéza in modu interimalu numai pentru acea, pentruca nefiindu inca creata legea referitória la scólele medie, nu s'a potutu satisfacé articululu XLIV §. 17. din 1868;

b) ca indata ce vomu avé legea mentionata, statulu va infiintiá institutule neceserie in sensulu art. XLIV. §. 17. din 1868 in numeru trebuintiosu;

c) ca deodata cu infiintiarea acestoru institute de invetiamentu ale statului, voru incetá tóte subventiunile din partea statului votate pentru gimnasiile séu alte scóle medie confesionali.“

In esentia propunerea acést'a e un'a cu a mea, adeca cá in casuri de acestea statulu se nu-si ié mai multa ingerintia, decátu cata curge din dreptulu supremei inspectiuni; si acestu dreptu e de ajunsu, pentruca vedemu din esemplele mai deaprópe: ca acolo, unde vre-unu institutu s'a abatutu dela chiamarea sa, statulu dispune de poteri destule pentru luarea mesuriloru necesarie, si precumu vedemu — póte face se incete astfeliu de institutu.

Cátu pentru celea-lalte conditiuni: se intielege, cá nici eu nu voiescu se-mi subtragu propunerea mea de sub acelea conditiuni, pentruca in urma tóte depindu dela legea, ce va se se creeze, carea firesce póte modificá circumstatiunile de mai nainte.

Propunerea citata o partini atunci si domnulu actualu ministru de comerciú, baronulu Simonyi. Cas'a reprezentantiloru nu primí propunerea comisiunei financiare, dar cu o majoritate de dóue voturi respinse si pre acést'a-lalta, si asia efective nimicu nu a decisu, dar totusi s'a pronunciatu anca atunci cu destula taria pentru o astfeliu de cuprindere a lucrulu.

Fórtu asiú regretá, déca Onorat'a Casa n'aru vré se me intieléga. Marturisescu, ca lucrulu principalu ce-lu dorescu eu, nu sta chiaru in celea 5000 fl; acést'a suma nu face asia multu pentru nimene, nici chiaru pentru cea mai seraca confesiune; e o suma, carea in celea din urma se póte procurá prin o restringere, séu prin parsimonia, séu chiaru si pe

calea unei colecte. Eu tienu, ca pondulu principalu e de a se pune pe tonulu, ce se pórta în publicu, care eu credu ca prin acést'a s'aru poté cum-va regulá si care de siguru aru si resultá în Transilvani'a, unde e fórte de lipsa a se latí odata unu altu tonu în publicu. Ce e dreptu, acestu tonu nu se póte compara cu 5000 fl.nici se póte calculá în percente cate folóse aru poté se aduca: repetescu totusi, ca asiu regretá fórte, déca Onorat'a Casa nu m'aru întielege, si aru primí propunerea comisiunei, care pentru unu bagatelu ca acést'a póte face sensatiune fórte rea.

Biseric'a greco-orientala sa totu vrea, si nu póte acceptá conditiunea din propunerea comisiunei, pentru ca i stau în cale legile ei cardinalli. Biseric'a greco-orientala, ca biseric'a organisata pe base ierarchice, are asia feliu de legi cardinali, la care se recere si sanctionarea Maiestatei Sale, si nu e buna-óra cá biseric'a protestanta, în carea nu este ierarchia, în carea nu se recere astfelu de sanctionare, si pentru carea suntu de ajunsu legile generali. Biseric'a greco-orientala romana în sine nu póte face în partea acést'a nici o stramutare, ci numai prin representantii ei legala, prin congresu; dar' si pe acést'a cale vre-o stramutare numai asiá se póte realisá, déca aceea pe calea regimului se substerne la Maiestate, si de acolo primisce sanctionare.

Acestea ni aru dá unu lucru, care si altcum într'unu timpu scurtu nu s'aru poté pune la cale; apoi nici ca este de doritu, cá bisericile autonome se nu aibe conservativii sei în celea ce privescu autonomi'a loru. Eu Onorata Casa! nu potu pretinde dela nici o biseric'a autonoma, ca se suferé a se stirbí drepturile ei autonomice, afle-se aceea între ori-ce impregiarari; acést'a nu o asiu poté pretinde nici din punctu de vedere magariu, pentru ca ién' binevoiti a repriví la celea din trecut, si a cugetá: ca óre déca regimule constitutionali de mai nainte si-aru fi rezervatu la bisericile autonome câte o strunga la dosu, prin carea apoi regimulu — fie acél'a ori-care — sa-si fia potutu bagá manile în autonomi'a acelor'a, — fire-aru fostu în stare biseric'a autonoma protes-

tanta a se luptá cu asia succese în contr'a incercariloru periculóse ale regimului absolutistichiu? si óre nu aru fi avutu opiniunea publica totu dreptulu de a dechiará si a inferá de sectari pre ómenii aceloru comune bisericesci, cari sub astfelu de conditiuni aru fi primitu ajutoriu? Asia ceva Domniloru! nu e de doritu, pentru ca ori-care omu cu judecata seriósa trebuie se caute nu numai la celea din presentu, ci trebuie se se asigure pentru ori-ce eventualitate si în viitoriu. Celea ce fura pana acumu posibile: acelea se potu intemplá totdeun'a precátu timpu suntemu ómeni. De vomu lasá sa se taie strunga în murii cei tari ai autonomiei: cine scie ce interese se mai potu strecurá cu timpulu prin aceea strunga, chiaru contrarie cu acele interese, care comisiunea financiaria crede ca le ingrigesce. Para-i bine regimului si casei, ca în poporatiunea din tíera se mai afla semtiu de religiositate, si ca mai este ceva, la ce se alipesce mortisiiu, si nu e indolenta; pentru ca pana cându va fi unu - ce, — fia acela dreptu autonomiu ori alta cev'a — la care cetatienii patriei stau alipiti mortisiiu: pana atunci acei cetatieni voru fi dispusi totdeun'a a se luptá si pentru drepturile constitutionali. (*Eschiamari*: Destulu e acum!) Eu asia sciu, si credu ca scie si Onorat'a Casa: ca lupt'a bisericii protestante pentru drepturile ei autonomice si alipirea ei tenace catra acelea, multu a contribuitu la recuperarea libertatiloru constitutionali.

Me aplecu Onorata Casa! cu tóta stim'a naintea conclusului întieptu, ce-lu veti luá, fie acél'a cum va fi. Eu si la ocaziunea trecuta mi amu incheiatu vorbirea cu acea: ca nu ceru alta, fára numai dreptate. La un'a inse mi iéu voia de a reflectá: ca adeca avemu se fimu cu considerare si la decorulu din afara alu legiloru, pentru ca si acél'a contribue la poterea morala a lezei, fára de care aceea e ca nimic'a.

Eu amu aretatu deja, ca esiste unu institutu confesionalu subventionatu; acum dar lasu sa judece Onorat'a Casa, ca óre la casu, déca Onorat'a Casa acum aru decide altcum, si nu asiá,

cum a decisu la scól'a reala superióra din Sabiiu, óre — dícu — motivele comissunei financiare potu fi în stare de a capacítá opiniunea publica, de a capacítá pre acei'a, cari în fapte cauta esenti'a: ca astfelu de conclusu va fi basatu pe dreptate, séu ba? Un'a numai ve mai rogu: ca aceea, ce tienti în domneavóstra ca e virtute, sa nu o considerati în alti de vitiu.

Ve potu asiguré Onorata Casa! — si acést'a vi o spunu cu mandria —: ca biseric'a greco-orientala romana nu-si va tradá drepturile sale autonomice, ci si-le va aperá, si va face între marginile acelor'a tóte câte le concede legea pentru ajungerea scopuriloru sale culturali; dar' mai multu nime sa nu pretinda dela ea, decâtu ce póte face din propriile sale poteri. Scimu, ca credintiosii acestei biseric'i suntu cei mai lipsiti. Biseric'a greco-orientala romána nu are dela statu domini mari; credintiosii ei, mai alesu cei din Transilvani'a, locuiescu în partile celea mai sterile ale patriei, si pe terenulu culturalu si bisericescu pórta cu multu mai mari sarcini, de câtu ceia-lalti cetatieni ai statului. Pre câtu se póte dupa dările publice celea fórte grele, ei 'si sustienu pre invetiatoriu, pre preotu, pre protopopu, pre consistoriu, pre episcopu si pre metropolitu; cu spesele loru proprii 'si ridica si sustienu bisericile loru. Au inse si unu avantajiu; ei suntu dedati la neajunsuri; în seraci'a loru se sciú marginí, se sciú retrage si sciú traí si pe subtire, dupa seraci'a loru. Numai se nu se pretinda dela ei mai multu, decâtu ce potu suportá. Vi recomendu propunerea mea.

Turci'a.

D. John Lemoine publica în „Journal des Débats,” dela 22 Noembre, unu articulu de cea mai mare importantia, asupra afaceriloru Turciei. Credemu ca facemu o placere lectoriloru nostri, reproducendu în întregulu lui acelu articulu, fára nici unu comentariu:

„La inceputulu insurectiunei provinciiloru turcesci, si pre cându se credé ca se va puté impedecá cu inlesnire întinderea ei, puterile insarcinate pre consiliu loru sa întreprue

mijlocirea loru între beligeranti si sa formeze unu feliu de tribunalu de ancheta. Cu acea ocaziune, ministrulu englezu, lordulu Derby, dise ca dificultatea principale ce voru intempliná consiliu erá tocmai aceea de a gasi pre beligeranti; ei erau pretutindeni si nu erau nicairi. Insurgentii erau, în adeveru, fórte putieni numerosi si fórte imprastiatu; ei n'avéu nici unu capu recunoscutu, nici o autoritate responsabile. Fortiele militare ale Turciei, totu-déun'a fórte superióre, aru fi reusitu în fine sa-i supuie, dupa cum mai facuse de atátea ori. Dara accesi insurgenti, ia micu numeru, avéu pretutindeni în giurulu loru sustiitori si complici; ei erau numai avantu-gard'a a acelei masse considerabile care, în celelalte provincii, astépta necontentu o ocaziune cá sa se rescóle si nu este retienuta de câtu numai de controlulu puteriloru celoru mari.

Dara trebuie sa repetámu aci unu lucru pentru-ca acést'a este nodulu situatiunei, puterile care au interesele cele mai directe în orientu nu potu nici de cum sa abdica dela misiunea loru traditionale si dela politic'a loru hereditara. Rusi'a, spre esemplu, protectóre naturala si silita a crestiniiloru din Turci'a de nordu, nu póte sa renuncie la acestu protectoratu care face parti din istori'a sea, si déca ea tine în linisce, prin consiliile si indemnurile sele, populatiunile gat'a a se rescúlá, apoi acést'a este conditiunea espresa séu tacita ca va fi interpretulu griefuriloru loru si ca se va insarciná sa céra satisfaciune.

„Intervenirea directa a ambasaduriloru pre lángá sultanu a urmatu dela aceleia a consilierulu pre lángá pasi: inse este evidentu ca nici un'a nici alt'a nu putéu sa aiba rezultate eficace. Populatiunile crestine, tributare Turciei, au perdatu de multu ori-ce incredere în fagaduelile si în angagementele guvernului din Constantinopole. De o sutá de ori aceste promisiuni au fostu violate, aceste angagemente au fostu sfasiate. Ba chiaru, noi nu vomu pune la indoiala sincer'a dorintia a sultanului actualu, nici pre aceea a predecesorului seu. Admitemu ca ei aru fi avutu cea mai mare buna vointia din lume de a fi suverani li-

FGISIÓRA.

Esortatiune,

la sánt'a Evangelie dela Luc'a c. 24 la Inaltiareca sántei cruci 14 Septembrie.

Sánt'a evanghelie istoriscesce despre ur'a arhieriloru si carturariloru cari hotarise se omóra pre D. Christosu. Ei prinzandu-lu prin venzare l'au judecatu si l'au dusu la Pilatu, care nu l'au aflatu vinovatu, ci la staruinti'a evreiloru, l'au datu se 'lu restignésca. Evreii l'au silitu se duca crucea sea la locul capatiniloru unde erau restigniti doui telhari, s'au restignitu între ei scriindu titul'a pre cruce. Langa cruce se afla mam'a lui, Mari'a lui Cleop'a si Mari'a Magdalin'a. D. Christosu fiindu pusu pre cruce a fostu batjocorit, a avutu vorbire cu telharulu si au disu mamei sele „eata fiulu teu“, iéra invetiachelului Ioanu: „eata mama ta.“ Dupa acestea plecandusi capulu si au datu sufletulu. Fiindu în diu'a urmatóre pascile evreesci, ei au hotaritu sa se omóre cei de pre cruce si sa se ea trupurile loru josu. Ostasii au venitu si vedindu ca d. Christ. au muritu, au impunsu cu suliti'a cóst'a lui de unde au cursu sânge si apa, iéra telhariloru le-au sdrobitu fluerile si iau luat de pre cruce.

Acést'a istorisire evangelica ne dá 5 invetiaturi; 1) despre pisma, 2) despre aceea, ca avendu cine-va putere sa nu o întrebuintieze spre reu, 3) despre chinuirea sibatjocur'a fa-

cuta asupr'a dlui Chr. 4) despre ingrigirea de parinti si a 5) despre dogmatisarea crucei.

1. Pism'a care cuprinde cea mai mare reutate si care o posedu unii ómeni la inim'a loru se oglindéza în faptele Archiereiloru si carturariloru evreiloru. Acesti'a se tienéu atunci cei mai mari si cei mai întiepti dintre evrei; se aretau ca urméza legea lui Moise si totusi faceau multe abusuri insielându si apesându poporulu. Domnulu Christosu au infruntatu adesea faptele loru, ei inse nu voiau se cuprinda, ci si-au fostu pusu în cugetu se prinda pre d. Christ. si sa-lu omóre. Au cercatu adesea, inse n'au pututu, în urma au datu bani 30 arginti lui Iud'a si acést'a l'au vendutu. Trebuie sa se arete ca pism'a e sora cu tradarea si ca acestea suntu cele mai mari rele pentru omenime. A fostu unulu din Apostoli tradatoriu, cá sa se arete omulu vechiu, omulu celu reu în veci, Iud'a 'lu vendú, Archiereii 'lu prinse, 'lu judecara la mórté si cerura dela Pilatu ocarmuitorulu romanu, sa le incuviintieze judecat'a, cáci fára voi'a lui nu se poté esecutá. Pilatu cá mai marele Iudeei, cá romanu, cercetandu fára patina n'au aflatu vina, inse Archiereii informandu poporulu strigau sa-lu restignésca. Pilatu a vedutu, ca de pisma ceru restignirea, totusi cercându sa-lu elibereze, în urma l'au datu evreiloru, cá ei sa-lu restignésca. Pism'a are aici si acea invetiatura, ca atrage si pre ómenii cei simpli se o urmeze. Dlu Christosu pentru sermanulu poporu

suferea si acelu poporu strigá sa se restignésca.

Ací cá sa se întielega invetiatur'a ve aducu unu esemplu istoricu. Luptele între macedonenii vechi si între athenieni au saditu ura de mórté. Filipu imperatulu macedoneniloru de-si bravu inse falsu au trimisu soli la athenieni se faca pace, cu acea conditie, cá se alunge oratorii dintre ei. Poporulu s'au invoitu la acést'a ca nu întielegea, ca dupa acea lu va nimici. Asiá a fostu si acelu poporu evrescu, elu n'au cuprinsu puterea ddiésca, care nu se poté ucide de cátra carturari, ci a urmatu a secundá pism'a Archiereiloru.

2. Pilatu avé destula putere, elu se si falea cu acést'a dicendu: putere amu sa te restignescu si putere amu sa te mantuescu. „La acést'a D. Christosu da invetiatura, ca n'ai avé nici o putere, de nu ti-aru fi datu-o Ddieu adeca: Cei ce au putere sa-si aduca aminte, ca au se o întrebuintieze spre bine si nu dupa volnicie séu spre reu.

Loculu unde judecá se chieamá Pretorie séu Divanu. Acést'a erá de unde asteptá poporulu dreptate si nu isbanda.

3. Isband'a evreiloru ese din Divan, D. Christosu este datu lor, este batjocuritu scuipitu, constrinsu sa-si duca crucea sea si 'lu restignescu între telhari. Acést'a s'a intemplat, cá sa se implinésca scriptur'a, „ca si cu cei fára de lege l'au socotitu.“ Invetiatur'a suferintiei dlui Christosu trebuie sa nu o uitámu, mai alesu atunci cându cei rei ne asémena si ne numescu

hoti, sa nu ne isbandimu, sa nu ne resbunámu, cáci D. Christosu cá Ddieu nu si-au resbunatu, ci au disu Dómne iértale, ca nu sciu ce facu. Si chinuire au suferitu la locul capatiniloru.

Acestu locu se numiá asiá dela capetele de omu ce erau pre acolo imprasciate dela cei ce ii omorise. Loculu erá aprópe de cetatea Ierusalimului, cátra apusu. Se mai numiá asiá si pentruca Adamu acolo s'aru fi fostu ingropatu.

În acea tortura da Dlu Christosu invetiatur'a, ca caíntia de gresiéla se primisce si în ór'a din urma. Cându unu telharius batjocurea, celalatu telharius dise: „Dómne pomenesceme — primisce-me — intru imperati'a ta. D. Christosu dise: „astadi vei fi cu mine în raiu.“ Chinuirea se continua astadi vinu se sfarime fluerile si venindu la d. Christ. si vedindu-lu, ca a muritu, l'au impunsu cu suliti'a de unde au esitu sange si apa. Acést'a se face intru pomenire la seversirea tainei s. cuminecaturu punendu-se vinu si apa, spre a ne aduce aminte, ca suferintiele sele a fostu pentru mantuirea nóstra din pecatulu celu vechiu

4. Invetiatur'a despre durerea si ingrigirea de parinti o a datu d. Christ. ce-va mai nainte de a-si dá sufletulu seu, cându dise mamei sele: „Eata fiulu teu si invetiachelului Ioanu eata „mam'a ta.“ Prin acést'a a datu acea invetiatura: se ingrigimu de parinti, cá se nu suferé dupa lucrurile nóstre. Spre a întielege mai bine aducu unu esemplu. Doi invetiacei de ai lui Socrate anume: Fintias si Damon, fiindu

berali si milostivi, si de a executá angagiamente ce luasera cátra supusii loru si cátra puterile protectóre. Dara, trebuie sa o spunem necontentitu, guvernulu turcescu nu póte nici de cum sa faca reforme de acelea de care voim noi fára cá sa se sinucida. Guvernu religiosu si theocraticu, elu este fondatu pre nesce principiuri totu atátu de imutabile cá si acelea ale ori-cáru guvernului de aceeași natura; unu sultanu liberalu si unu Papa liberalu ajungu la aceiasi imposibilitate. Notele individuale séu colective ce puterile adreséza Turciei spre a-i cere reforme sémana cu scrisórea cea vestita pre care Louis-Napoleonu o adresa Papei dupa espeditiunea dela Rom'a prin mijlocirea unuia din adjutantii sei. Tóte aceste povetie se o iubescu de ordine de lucruri imutabile.

„Puterile au renuniatu dara, dupa atátea încercári nefolosítóre, de a reformá Turci'a, si acum ele sunt nevoite sa execute ele incesi promisiunile date populatiuniloru crestine. Ele s'aru fi intielesu dara sa insarcineze pre un'a din ele sa intervieve intre beligeranti cá sa restabiléscá pacea si sa constituie apoi o administratiune care sa fia pusa in loculu administratiunei turcesci. Acest'a este inceputulu, séu mai bine continuarea desmembrárei. Fortaret'i'a musulmana stabilita prin cucerire pre pamentulu europénu se va darimá piatra cu piatra. S'a inceputu de multu acésta opera, dara cestiunea orientului trebuie multu clocita. Déca printre diferitele rase care compun aceste populatiuni tributare aru fi fostu un'a macaru care sa aiba o superioritate mai insemnata si care sa fi fostu pregatita pentru suprematie, s'aru fi si formatu de acea parte o putere nóue care aru fi ajunsu in cele din urma sa fia o garantie de pace servindu de separatiune intre Rusi'a si Turci'a. Din nenorocire, acolo nu este de cátu o colectiune de naturalitati imprastiate care nu forméza unu totu, si ale cároru pretentiuni rivale nu potu sa fia regulate de cátu printr'o intervenire streina. Din acestu punctu de vedere, dominatiunea turcesca puté sa impedece resbelele de rasa; dara acést'a nu mai cu pretiulu unei opresiuni si unoru jefuiri iéra au

insuflati si entusiasmati de a ridicá poporulu, in propoveduirea loru au atacatu legile, si i-au prinsu. Unulu Fintias care s'a aflatu mai vinovatu la osanditu, cá sa-lu restignéscá. Elu avé o singura mama veduva care asteptá ajutorulu lui si elu inca avé hotarire se o bucure. Neodich'n'a cea mai mare erá de mam'a sea. Acest'a ingrijatu, cá se nu se turbure sufletulu mamei sele, care asteptá dela fiulu ei ajutoru, mangaiere si bucurie, ceru dela amiculu seu: se stea elu garantia si sa se predea a-lu restigni, cându l'aru lasá deregatori'a, cá se pregatéscá pre mam'a lui la suferintiele care erau sa le patiméscá. Pre lángra garanti'a data deregatori'a a liberatu pre Fintias si in tempulu datu a lasatu pre ingrigire mai sele si a alergatu la osanda pregatita, care mai erá sa se execute asupr'a amiculu seu.

5. Crucea a fostu in tempurile vechi mijloculu celu mai crudu pentru pedépsa la mórte asupr'a osanditiloru. Crucea erá la evrei de mare batjocura. Prin acea ca Mantuitorulu Christosu au suferitu pre ea mantuindu némulu omenescu, crucea a devenitu dogmatisata, a devenitu arma crestiniiloru, mijlocu de a marí pre Ddiu, mijlocu de intarire in Ddiu; in credintia mijlocu de aperare contr'a spiritelorule rele; mijlocu de liniscire cându se afla crestini infuriati si ea póta semnulu Santei Treime prin care marimu pre Ddiu. Astu-feliu crucea este mijlocu de viétia facatoriu adeca conducatoriu la fericire, cáci prin ea infrenámu patimile firesci, de acést'a serbámu pomenirea si anume adi inal-

incetatu de a mai puté fi suferite. Acést'a va si face necesarie intervenirea européna, dara acésta intervenire nu va aduce resbelulu, cáci ea se va face cu o intielegere comuna, si Turci'a pare a recunósce ea incesi ca nu mai este in stare sa mentie sub dominatiunea sea populatiunile crestine. Autoritatea ei nu se mai manifesta de cátu prin predári, confiscári si prin ultragiururile de tóta natur'a, si nu culege de cátu revolt'a si ur'a. In Turci'a propriu disa ras'a musulmana este inca cea mai tare, si, concentrându-se acolo, ea póte sa resiste si sa traiéscá multu tempu. Dara, chiaru cá sa prelungiasca viétia sea in Europa, ea totu trebuie sa sufere sa si se taie membrele din imperiulu seu revoltate astadi. „Tr. C.“

Adunarea deputatiloru.

Siedinti'a de Marti 25 Novembre 1875.

Siedinti'a se deschide la 1 óra sub presiedinti'a principelui Dem. Gr. Ghic'a, presidentulu.

Se da cetire sumarului, care se aproba, si se acorda mai multe congedii.

La ordinea dilei: proiectulu de respunsu la mesagiulu tronulu.

D. C. Brailoiu, raportorele comisiunei de respunsu, dice in ceea ce privesce contr'a proiectulu dlui Meitani, ca n'a credintu de cuviintia a mentioná Sambet'a trecuta despre acestu contr'a proiectu pentruca d-sea d. Brailoiu n'a facutu unu raportu detaliatu, si apoi d. Meitani n'a insistatu multu asupr'a lui. Comisiunea nu s'a unitu cu d. Meitani, pentruca n'a voitu a-i dá proportiunile ce voiesce d. Meitani, mai cu séma in impregiurárele actuale.

Dupa aceste espicatiuni d. Brailoiu da cetire proiectulu majoritátei comisiunei publicata de noi in numerulu de adi, impreuna cu proiectulu minoritátei.

D. G. Meitani insista a dá cetire proiectulu d-sele. Dandu-i cetire, d-sea aréta ca grupulu din care face parte a cerutu sa stérgea dóne frase din proiectulu d-sele, si d-sea a cedatu.

D. Meitani, intrandu apoi in desvoltári, aréta in ce impregiurári a ve-

tiarea crucei: pomenirea cându S. Elena o afla si o inaltia in Ierusalimu.

Istorisirea acestei s. evangeliie este fórté usióra cáci o a-ti auditu adese si cele cincii invetiaturi inca sunt usioru de cuprinsu, unu elevu, care scie se istoriséscá si apoi sa spuna invetiaturile, cari ne da acésta santa evangeliie.

Esortatiune

scolariloru tienuta dupa cetirea s. evangeliie I-a dela Luc'a c. 5. v. 1—11.

S. Evangeliie ce vi o amu cetitu tractéza: despre intrarea Domnului Christosu in corabie, pentru a invetiá poporulu; despre prinderea de multi pesci silindu pre Petru, care se tru dise tóta nóptea si nimic'a nu a fostu prinsu, cá se arunce mrej'a sea in apa, dupa care a prinsu multime de pesci; despre chiamarea lui Petru, apoi a lui Iacobi si Ioanu fiii lui Zevedeiu la Apostolie. Avemu a sci la acésta s. evangeliie: I. Fapt'a unde s'a intemplatulu? II. Chiamarea si supunerea ce scopu a avutu? III. Folosulu. IV. Scól'a de carcutertarie?

I. Faptele aceste despre cari istorisesce s. evangeliie s'au intemplatulu in Galile'a. Galilea erá o parte a pamentulu santu a Palestinei. Pamentulu santu se impartia in 4 párti: Iude'a, Samari'a, Galilea si Perea. Galilea avé 13 cetáti despre multu din acestea istorisesce evangeli'a, fiindu ca in Galilea s'au inceputu cea dintai scóla a crestinismului. Optu Apostoli ai Domnului Christosu erau din Galilea. Crestinii la inceputu se numiau galileani.

nitu in acésta comisiune. D-sea dice ca s'a credintu datoriu a vorbi in proiectulu d-sele de principiile democratice liberale, ce trebuie sa anime acésta tíera.

A trebuitu a se respunde la totu ce cuprinde mesagiulu in ceea ce privesce partea financiara; d-sea declara ca nu a fostu de o parere cu majoritatea comisiunei de a se face adeca reductiuni, cáci ii e téma ca se voru desorganisé servitiile. Sa facemu óre reductiuni la ministeriulu de resbelu? In nisce momente cându tunulu bubuie in apropiere, cându sange omenescu curge pre câmpuri, nu putemu face acést'a. Dela ministeriulu de esterne asemenea nu putemu reduce nimic in aceste momente, pentruca importantia lui este acum mai mare decátu ori cându, cáci va trebui cá barbatii nostri de statu sa mérga a ne aperá in strainatate caus'a.

Dela instructiunea publica asemenea nu mai putemu reduce, si e mai bine a se chieitú milióne, cari mai tardiu voru produce multu. Ne asteptámu cá nóu'a directiune sa faca mai multu pentru instructiunea publica. Amu fostu incelati in asteptárele nóstre.

D. Meitani insista cá cu acésta ócasiune sa se esprime simpatie pentru populatiunile de preste Dunare. Sa fimu gat'a in ori-ce momentu, si sa accentuámu asupr'a principiiloru democratice liberale de care e animatu poporulu român.

D-sea conchide rogându camer'a a votá proiectulu de respunsu ce d-sea presinta.

D. G. Bratianu dice ca erá hotaritu a nu deschide gur'a cu acésta ócasiune. Preocupatiunea cea mai essentiala in acestu momentu este cestiunea financiara. Sa fimu seriosi in acésta ócasiune, si pentru d-sea e o garantia Camer'a acést'a pentru economii. D-vóstra sunteti conservatori si prin urmare tienuti a conservá.

E curiosu a vedea o demonstratiune di ametrealu opusu la mesagiu. In proiectulu majoritátei se recomanda economii, pre cându d. Meitani ne recomanda sa facemu predigalitati, pregatire de resboiu etc. Tíer'a inse nu o póte face acést'a, fára a cadea in cea mai absoluta meseria.

Fapt'a cu intrarea Domnului Christosu in corabie s'a intemplatulu lángra marea Tiveriadei; séu marea Galileei ce se dice si marea mórta. Marea Tiveriadei se numesce, ca erá o cetate insemnata lángra acésta mare anume. Tiberiad'a astadi se chiama Tibari'a. Cetatea acést'a s'a fundatu de Irodu ucigatorulu lui Ioanu botezatoriulu, ca s'a numitu Tiberiadu in onórea imperatulu Tiberie. Acésta cetate erá capital'a Galileei pána la imperatulu Neron a. 64 d. Christ. Aici incepuse a se inmulti crestini. Aprópe erá si unu lacu „Henereti ce se numesce si laculu Genisaretulu. Prin acest'a curge riulu Iordanulu. Laculu erá 116 stánijni lungime si 42 latime. In acestu lacu erá corabi'a in care erá Simonu si aici a intratu d. Christosu in corabie si a invetiatu poporulu, cá se nu fia imbulditu. d. Christosu invatia mai aprópe:

II. Staruintia la lucru ca se voru folosi ómenii dupa ea. Provóca pre Petru se arunce mreja in mare. Mreja insemnéza unu feliu de unéla de apa cu care prindéu pesci, Petru erá pescariu de meserie. Elu cunosce acele locuri bine, de aceea respunde domnului Christosu, ca tóta nóptea sau ostenitu si nimic'a n'au prinsu. Provocándulu d. Christosu sa staruiesca din nou, a ascultatulu si a prinsu multime de pesci. Dupa acestea dise; acum se veniti sa ve facu venatori de ómeni.

(Vá urmá.)

Recunósce ca aru fi multe de facutu, si da dreptate dorintiei ce auima pre unii din d-nii deputati; dara ii róga sa lase de o parte tóte aceste dorintie.

Déca guvernulu propune se facemu economii, cum vine d. Meitani sa ea respunderea propúndu cá sa facemu cheltuieli, de téma sa nu se desorganiseze serviciile? Si cine e mai bine pusu cá sa scie acést'a de cátu insusi guvernulu?

Póte ca la d. Meitani e si o cestiune de amoru propriu. Noi n'amu voitu decátu a face unu respursu curtesu, o parafraza quasicolora cu politic'a guvernului d. Meitani va fi voitu sa vina cu o idea nóua sa védia cum e primita de majoritate.

In ceea ce privesce politic'a esterióra d-sea aduce de esemplu alte mesagie cu cari s'a deschisu parlamentulu altoru state mari cari se sprijinescu pre milióne de soldati; chiaru acele mesagii sunt fórté sobre in cuvinte, pre cându cuvintele dlui Meitani aru ecuivalá cu o declarare de resboiu.

D-sea recomanda camerai cá sa dea guvernului totu concursulu spre a combiná celu mai bunu sistem de reductiuni, cu cari sa nu se sdruncine serviciile publice si sa se produca astufeliu economii. Sa cautámu apoi a nu trece in bugetu de cátu strictu ceea ce se póte incasá. Assiet'a (asiedierea N. R.) impositelor trebuie facuta dupa fortia platibil'a a contribuabililoru ei bine, acesti'a suntu astadi ruinati, si nu trebuie sa strángemu impositule prin fortia, prin vesatiuni.

In ceea ce privesce diferitele grupuri, d-sea doresce a nu mai face adi deosebiri, nuanctie. Astadi lupt'a infre aristocratie si democratia nu numai póte: esistá, ci este luptá cugetárei. Adi nu mai póte fi vorb'a de reintórcerea la trecutu.

D-sea róga camer'a sa-si puie tóte fortiele in comunu spre a luptá cu puteri unite. Sa nu ne mai preocupámu de marimea statulu, ci sa incepumu a ne preocupá si de marirea individulu.

Pe tru aceste cuvinte d-sea recomanda a se votá proiectulu maioritátei care de si aru fi pututu fi mai bine facutu dara e incoloru si respunde adeveratelor trebuintie ale tieiei.

D. Aristidu Pascalu arata ca ori cine aru ceti aceste proiecte aru vedé ca unulu din ele e facutu de unu barbatu betránu, cum e d. Brailoiu si celalaltu de unu tineru, dara totu conservatoru, ceea ce se póte vedé pe stilulu seu juvenilu.

In ceea ce privesce acusatiele dlui G. Bratianu, d. Pascalu dice, ca in ceea ce privesce prodigalitatea ambele adrese tindu la acelasi lucru. D-sea da cetire ambelor testuri si constata ca nici in redactia nu esista diferintia. Imputárele dlui Bratianu, suntu dara nemeritate, mai cu séma ca d. Meitani a stersu frasele cari putéu da locu la banuele seu la ecuivocuri.

In acésta adresa, cá in tóte adresele, se mentonéza si de patrimoniulu libertátiloru publice. Tinemu asiá de multu la densulu, si voim ca la ori-ce ócasiune cá la ori-ce momentu sa accentuámu asupr'a loru. Nu trebuie dara cá sa fimu siliti a accentuá asupr'a nuanctie celoru dóne grupuri cari despartu adi camer'a. Sa nu ne siliti a accentuá, cáci din 2 grupuri analoge se póte sa se faca 2 partide separate. Sa ne grupámu mai bine cu totii in giurulu ideiloru democratice-liberale.

Fiindu-ca dara nu esista de cátu o mica diferintia de nuanctie, si fiindu-ca unu grupu considera libertátile publice cá unu patrimoniu, iéra altii le considera numai cá ceva toleratu, d-sea róga camer'a sa priméscá proiectulu de respunsu alu minoritátei.

D. Al. Lahovari, ministrulu justitiei, declara ca nu póte primí adres'a dlui Meitani, nu póte inghiti acestu

hanu amar, cu tota mierea de care e incungiuratu.

D-sea nu acusa pre d. Meitani; dlui espune o politica a d-sele personale, care difere de acea a guvernului. Celu dintai cuventu alu acestuia a fostu cuventulu de economii. Acesta a creditu densulu ca trebuie sa fia si tient'a cameriloru si a guvernului, promitiendu ca deficitulu se va acoperi pre acestu anu.

Suntu mai multe cai de a se pute acoperi acestu deficitu, pre care d-sea le espune. Nimeni nu va pute spune dice d-sea ca veniturile anului viitoru voru fi mai mari decatu ale anului acest'a. Ne tememu ca nu se va pute acoperi nici acestu deficitu pre chartie.

In ceea ce priveste mentinerea creditului, d-sea dice ca nu e altu mijlocu decatu echilibrarea bugetului. Si pre candu guvernulu propune mijloce forte intiepte, de economia, d. Meitani vine si ne propune a chiebtu milioane.

D. Meitani este inca forte belicosu. Ne propune sa trecemu Dunarea. Pre langa sentimentulu ce avemu pentru acele populatiuni este mai presusu sentimentulu nostru de conservare, este interesulu nostru de romani. Nu vomu ave alta atitudine decatu aceea care va conveni mai bine interesele tiei nostre si acesta atitudine va fi curatu romanésca. Nu putem sa ne facemu Don Quichotii Orientului. In o situatiune ca cea de acum, tacerea e cea mai buna linia conduita.

D. Meitani voiesce a baga discordia intre noi, prin cuvintele ce cu afectatiune a introdusu in proiectulu d-sele. Toti sentemu liberali si democrati pentruca constitutiunea noastra e liberala si democratica. Aristocratii nostri n'au esitu decatu din sinulu poporului si adesea au reintratu totu in sinulu poporului. Tier'a noastra a fostu scutita de feudalitatea evului mediu, si privilegiurile aristocratice au disparutu fara lupte, fara versare de sange.

Pentru ce d. Meitani vorbesce de democratia? Este ea ore amenintata? Nu erau destule divisiuni si grupuri de partide in acesta tiera? Nu crede ca sa fia momentulu oportunu de a se face divisiuni, ci din contra trebuie sa facemu avansuri chiaru celoru ce s'au departatu de langa noi.

Asia dara d-sea declara ca guvernulu nu pote primi adres'a dlui Meitani, fiindu ca nu e logica, de ore guvernulu propune economii in finantie, pre candu d. Meitani propune a se chiebtu milioane, fara a spune pentru ce. Apoi adres'a dlui Meitani este si resboinica. Guvernulu si reserava libertatea de actiune in ceea ce priveste politic'a esteriora, pentru acum'a totu ce pote fi mai bine este tacerea.

Guvernulu nu pote suferi nici unu equivocu intre densulu si camera. Trebuie sa ni se arete deca adunarea are incredere in guvernulu, ier' deca nu sa faca locu pre aceste banci altoru barbati eminenti.

D. Const. Blaremburg dice ca d. Meitani s'a pusu pre unu terenu personalu, chiaru din prim'a siedintia a camerei. D-sea ca mai vechiu parlamentariu are si probe ca a lucratu pentru libertate si democratia. Constitutiunea pre care a votat'o crede ca este destulu de liberala si democratica. Atunci pentru ce d. Meitani amintesce de democratia? In acesta privintia i pare bine ca d. Meitani e singuru si ca d. Pascalu a voitu sa arete ca altu ce-va a voitu sa arete d. Meitani decatu ceea ce a spusu prin proiectulu d-sele de adresa.

Pentru ca esista contradicere intre cei ce suntien proiectulu minoritati d-sea propune a se adopta proiectulu majoritati.

D. Ar. Pascalu, avendu din nou

cuventulu, raspunde ca nu e bine sa ne facemu procesulu altora de intentiuni, nici sa ne banuimu.

Venindu la d. Blaremburg i dice ca nuantia politica din care facu d. Pascalu n'a datu probe ca a deviatu dela calea ce s'a urmatu pana acum'a. Din contra grupulu cel-alaltu da probe ca este multu dispusu de a devia dela calea libertatiloru publice.

D. ministru justitiei vede unu blamu alu guvernului in mai multe frase din proiectulu minoritati. D-sea declara ca prin acesta adresa nu se da unu blamu guvernului si corespunde la mesagiulu tronului intr'unu modu francu si lealu si nu crede ca ea sa produca desbinare in partidulu conservatoru. Nu vede dara pentru ce s'aru respinge adres'a dlui Meitani de catre acei cari se numescu conservatori liberali.

D. Lahovari a amintitu circumstantele grave in cari ne gasimu, si a disu ca acum venimu a fece impunitari? D-sea va intreb'a: in asemenea imprejurari grave li a gasitu pre guvernulu dorulu de a face economii.

Crede dara inca odata ca acestu proiectu alu minoritati represinta intru tote dorintiele si aspiratiunile tiei.

D. C. N. Brailoiu regreta ca d. Meitani s'a despartitu de majoritatea comisiunei de respunsu la adres'a tronului. Este mai multu timplu, de candu s'a luat obiceiu ca adresele sa fia incolore, cum a disu d-nu Bratianu, iera nu sa se discute in facia tronului principii.

Care este partidulu dlui Meitani ca sa vie sa ne vorbesca de democratia si de libertate? D-sea nu vede nici unulu. Adapostiti cu totii de constitutiune n'avemu de catu a lucra pentru prosperitatea tiei. Nu are dara d. Meitani a vorbi tronului de democratia. Si care democratia voiesce d. Meitani? Democratia comunei si a cartagenei, a stateloru-unite, a Elvetiei? D-sea declara ca e contr'a democratiei domnului Meitani.

In ceea ce priveste esteriorulu, totu ce avemu a face este sa pastramu o positiune expectanta. Nu sciti d-vostra cate silintie si punu puterile Europei ca sa oprésca pre Muntenegru si Serbia ca sa nu ea parte la insurrectiune? Si voiesce d. Meitani ca noi sa luamu drapelulu si sa declaramu resboiu Turciei. Multiamimu lui Dumnedieu de positiunea ce amu avutu pana acum si nu dorimu de catu sa fimu totudeun'a in positiunea ca, deca va ajunge pana la noi vre-o schinteia, sa putem a o stinge, iera sa intindemu foculu.

Comisiunea de respunsu nu se pote asemenea uni cu proiectulu dlui Meitani, pentru ca acest'a propune economii, iera d-nelui propune cheltueli. Voiesce d-nu Meitani sa ajungemu in starea Turciei? care nu e in stare sa stinga foculu si din caus'a situatiunei se financiare.

Pentru aceste cuvinte, d-sea crede ca adres'a dlui Meitani nu corespunde impregiurabilor in cari se afla tier'a.

D. G. G. Meitani observa ca nici odata unu deputatu nu si-a atrasu asupra-si mai multe trasnete decatu d-sea d. Meitani. S'a vorbitu de donquichotismu, de insuficientia si de alte. Va aminti in acesta privintia cuvintele dise mai alaltaeri in acesta camera ca insult'a cade asupra insultatorului, iera nu asupra insultatului.

Intrandu in materie, dice ca s'aru incelatulu amar ce cari au cetitu printre renduri si i-au banuitu intentiunile.

D-sea dice ca economiile suntu ce-va demagogicu, si pentru acea d-sea este contr'a lor. Gasesce ocaziunea sa raspunda dlui Brailoiu ca democratia ce sustiene este democratia meritului si a capacitatiei. Cum guvernulu tocmai acum dupa o administratiune de

cinci ani, gasesce oportunu a propune economii? . . .

Venindu la cestiunea personala, d-sea amintesce ca inca de pre la 1857 scria si sustinea cu ardore acesta tiera ier' nu pre Austria ori Grecia. Unde erati d-vostra pre atunci, dle reprezentantu alu col. IV de Ilfovu?

In desvoltarile d-sele d. Meitani aréta ca economiile nu s'aru pute face decatu la ministerulu de resbelu. In impregiurarile de fatia nu putemu face tocmai aceste economii si e siguru ca ministrulu care a ridicatu armata la asiá gradu de desvoltare, nu le va primi. Sa asteptamu pana ce Europa se va mai linisci si atunci vomu face economiile ce vomu crede de convintia. Romanulu nu este smeritu, si ca astu-feliu nu trebuie sa fimu mai pre josu decatu Serbia, mai cu sema ca avemu aceleasi aspiratiuni.

D. Bratianu a amintitu ca discursurile parlamenteloru straine au fostu mai circumspecte. D-sea va aminti inse totu odata cum Europa astepta cu suflarea suspendata discursulu de deschidere a Scupcinei.

Venindu la acusatia dlui ministru justitiei ca voiesce a arunca desbinarea in camera, amintesce ca chiaru dela prim'a siedintia deputatulu col. IV de Ilfovu a vorbitu in numele unui grupu propunendu a se desfiintia si regulamentul camerei si convenintiele parlamentare ca sa pota ridica la aceste banci pre unu membru alu acelu grupu.

Terminandu, d-sea dice ca nici odata n'a servitu de instrumentu opozitiunei, si nici nu se va face in acestu parlamentu instrumentulu cuiva.

D. G. Gr. Cantacozino declara ca reducerile propuse de guvernulu suntu intiepte, prin ele nici nu se desorganizeza serviciile nici se slabesce fortia de aparare a tiei. Intra dara ce trebua sa faca guvernulu in fatia unui deficitu de 7 milioane votatu de camera pentru 1876? Nu pute de catu a recurge la economii.

Candu d. Meitani a preferatu a se pune impositie noi si a se face imprumuturi, in locu de a se face economii, consultat'a d. Meitani dorintiele alegatoriloru sei? Catu pentru d-sea d. ministru declara ca nu se prenumera intre partisanii acelu sistem. Deca necesitatea se va simti vre-o data, guvernulu nu va interdia de a face apelu sacrificiele tiei. Fie siguru d-nu Meitani ca vom sci a ne face datorita. Aru fi straniu inse a vedea ca mesagiulu tronului cerendu camerei sa faca economii. ier' camera sa via sa cera cheltueli.

Asia dara d-sea se pronuntia contr'a adresei d-nului Meitani.

Sa cere inchiderea discutiei; d. B. Boerescu vorbesce contr'a inchiderei, in urma carora se acorda cuventulu d-lui B. Boerescu,

D. B. Boerescu declara ca nu se unesce cu vederile d-lui Meitani. Aru fi straniu a se vedea o camera, care trebuie se fie mai economa de catu guvernulu, sa via a propune cheltueli, candu unu guvernulu propune economii. Economiile suntu fortia unui statu; cu tote acestea ele trebuiescu facute in modu convenabilu pentru ca organizamulu lui sa nu suferu. A prejudeca in sa de pre acumu aceste economii, aru fi imprudentu.

In ceea ce priveste politic'a esteriora d-sea prefera forma care se da respunsului la mesagi de catre majoritatea comisiunei. Camera in timplu de 5 ani a aprobatu politic'a esteriora a guvernului. Si apoi d-sea prefera adres'a majoritati pentru ca adres'a dlui Meitani e mai vaga. Prin adres'a majoritati se da unu respunsu eclatantu si elocuentu acelu cari voiescu ca sa traimu izolati si nefindu in contactu cu nimeni. Imi pare deca bine ca comisiunea aproba sporirea de comunicatiuni cu celelalte natiuni.

In ce priveste evenimentele de preste Dunare, prefera asemenea proiectulu majoritati. Intielege arderea juvenila, deca patriotica, a dlui Meitani, camera in sa este unu corpu politicu, si ori-care din noi candu vorbesce aci, trebuie ore-cum sa vorbesca si ca omu politicu. Nu e prudentu deca a ne angagia prea multu acumu si la vreme a nu face nimicu.

Si apoi nu esista tocmai identitate absoluta de interese intre noi si Serbia. Positia topografica, starea politica a ambeloru tieri, difera. Avem simpatii cu populatiunile de preste Dunare, fiindu ca avemu aceleasi aspiratiuni, aceleasi religione.

In privintia atitudinei ce trebuie sa pastramu fatia cu evenimentele de preste Dunare se unesce deca totu cu proiectulu majoritati, de ore-ce printre-ensulu se spune ca tier'a nu va recula dela nici unu sacrificiu, candu va avea sa-si apere demnitatea ei.

Adres'a majoritati comisiunei raspunde deca cu prudentia la tote sentimentele si necesitatile tiei. S'a miratu inse forte multu candu a vedutu pre d. Meitani ca vine cu acea adresa. Camera in sa va face unu actu de buna politica si de prudentia deca va adopta proiectulu majoritati comisiunei. E bine totu odata a nu se aduce in asemeni discutii cestiuni personale si intreruperi necuviincioase care strica multu cestiuniloru.

D. Presidentu alu consiliului roga si d-sea camera sa respinga adres'a dlui Meitani, deca dlui nu o va retrage, cu tote ca la alu doilea discursu, amu mai domolitu blamulu ce dintru intai dedea guvernului. Credu ca adunarea a fostu multiamita de administratiunea de pana acumu a guvernului si la asemeni momente cum e acest'a, trebuie sa fimu catu se va pute mai uniti cu totii.

Pentru aceste cuvinte roga adunarea sa incuviintieze adres'a majoritati, deca d. Meitani totu nu voiesce inca a o retrage, si pre care o considera ca unu blamu.

Proiectulu minoritati la votare se respinge.

Incunoscintiare.

Subscris'a directiune reg. ung. de lotu deschide loteria a V. reg. ung. de statu, a carei venitu curatu in urm'a pregratiunei dechiaratiuni a Majestati Sele se va intrebuintia spre infintiarea de orfanotrofie pentru orfanii lucratoriloru erariali.

Loteria are 3334 nimeritori cu o suma de castiguri de

200,000 fl. val. austr.

		intre cari
I	nimeritoriu de frunte	100,000 fl.
II	"	20,000 "
	2 nimeritori a	5000 "
	10 "	1000 "
	20 "	500 "
	100 "	100 "
	200 "	50 "
	3000 "	10 "

Tragerea se va face irrevocabilu in Budapest'a

la 20 Decembre 1875.

Un'a sorte costa 2 fl. val. a.

Sorti se afla: la subscris'a directiune de lotu, la colectantii de lotu, la oficiile de lotu, perceptorali, de salina si postali si, in cetatile cele mai mari la alte organe insarcinate cu vinderea sortiloru.

Directiunea reg. ung. de lotu, departimentulu loteriei de statu.

Budapest'a 1 Octobre 1875.

Aloisius de Motusz,

consiliariu reg. ung. de sectiune si directoru de lotu.

(Pentru reproductiune nu se da onorariu.)

(6-6)